

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший (освітньо-професійний)
Кафедра	Графіки	Рік навчання	3
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Вибіркова
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестр	8

КОМПОЗИЦІЯ ПЛАКАТУ

Семестр 8 (зима, 2022)

31 січня — 9 квітня

Викладач	Шевченко Володимир Якович
Е-mail	vladimirshevchenko68@gmail.com
Заняття	За розкладом
Консультації	За узгодженням з викладачем
Адреса	к. 405, поверх 4, корпус 2, вул. Мистецтв 8
Телефон	066 342 06 40

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Заняття з викладачем у стінах академії відбуваються згідно розкладу у визначені дні та години. Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є платформа «Telegram», листування електронною поштою. В разі необхідності додаткової консультації, ескізи робіт студентів можуть бути надіслані на пошту викладача. Обговорення проблем, пов'язаних із навчальною дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Умови листування:

1) у листі обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — КП/Гр) та ім'я автора — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище, назва дисципліни, тема завдання.*

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Для успішного вивчення дисципліни студенти використовують весь комплекс знань з фахових дисциплін: «Рисунок», «Академічний живопис», «Робота в матеріалі», «Кольорознавство», «Загальний курс композиції», «Шрифт і типографіка», «Композиція плакату», які вони вивчали протягом 1-3 курсів навчання.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ*Методичні рекомендації*

1. Шевченко В.Я., Іващенко О.В., Мельникова У.П. Методичні рекомендації до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни «Композиція» у навчально-творчій майстерні авторського плакату для студентів першого рівня вищої освіти. Харків : ХДАДМ, 2019. 32 с.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для ескізів, олівець. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет, цифрова фотокамера тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word. FotoShop,

МЕТА Й ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Композиція плакату» є основною навчальною дисципліною, що визначає та окреслює фахову спрямованість підготовки плакатистів у навчально-творчій майстерні авторського плакату на кафедрі графіки Харківської державної академії дизайну і мистецтв. *У 8 семестрі студенти знайомляться зі специфікою композиційної побудови триптиху та академічними вимогами до виконання кваліфікаційної роботи бакалавра.*

Мета дисципліни – дати студентам необхідні теоретичні знання та практичні навички роботи над триптихом, уміння професійно застосовувати образотворчі засоби композиції та новітні технології, що активно впливають на виразність і дієвість художнього (рекламного) образу плаката та відповідають академічними вимогами до виконання кваліфікаційної роботи бакалавра.

У процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться з історією становлення триптиху в образотворчому мистецтві і, зокрема, в плакаті, вивчають специфіку сучасного плакату та особливості додрукарської підготовки оригіналів, опановують образотворчі засоби композиції плакату та безпосередньо вирішують тему дипломної роботи шляхом виконання реальних проєктів і написання пояснювальної записки.

Дисципліна забезпечує загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 8. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК 11. Здатність презентувати художні твори у вітчизняному та міжнародному контекстах.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу

ПРН 4. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів,

використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням (за спеціалізаціями).

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Згідно навчального плану у весняному семестрі 4 курсу дисципліна «Композиція плакату» спрямована на знайомство студентів зі специфікою композиційної побудови триптиху на вільну тему і становить 90 годин, з них: лекції – 2 години, практичні заняття – 48 годин, самостійна робота – 40 годин. Завершується семестр виконанням студентами кваліфікаційної роботи бакалавра, що є безпосередньо продовженням роботи над триптихом на вільну тему. На виконання кваліфікаційної роботи навчальним планом передбачено 150 годин, з них: під керівництвом викладача – 20,5 годин, самостійна робота

студента – 129,5 годин.

Семестр 8: ТРИПТИХ НА ВІЛЬНУ ТЕМУ

№ тижня	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1.	1	лекція	Триптих: особливості композиційної побудови твору	2		

	1.1	практичні	Формулювання художньої ідеї твору	3		
2.	1.1	практичні	Формулювання художньої ідеї твору	2		
	1.2	практичні	Розробка авторської концепції рішення теми	3		о
3.	1.2	практичні	Розробка авторської концепції рішення теми	5		
4.	1.3	практичні	Робота над ескізами	5		
5.	1.3	практичні	Робота над ескізами	2		
	1.4	практичні	Пошук образотворчих засобів рішення теми	3		
6.	1.4	практичні	Пошук образотворчих засобів рішення теми	5		
7.	1.5		Виконання ескізів	5		
8.	1.6	практичні	Визначення оптимального композиційного рішення теми	5		
9.	1.7	практичні	Розробка текстових елементів композиції	5		
10.	1.8	практичні	Пошук колористичного рішення триптиху	5	Кафедральний перегляд	
КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА						
11.	1	практичні	Визначення структури та обсягу кваліфікаційної роботи бакалавра	30		
12.	2	практичні	Додрукарська підготовка оригіналів	20		
	3	практичні	Робота над пояснювальною запискою	10		
13.	4	практичні	Додрукарська підготовка оригіналів	20		
	5	практичні	Робота над пояснювальною запискою	10		
14.	6	практичні	Додрукарська підготовка оригіналів	20		
	7	практичні	Затвердження колористичного рішення триптиху	5		
	8	практичні	Робота над пояснювальною запискою	5		
15.	9	практичні	Завершення роботи над триптихом та пояснювальною запискою	20		
	10	практичні	Затвердження цифрової версії триптиху	5	Кафедральний перегляд	

		практичні	Друк оригіналів	3		
		практичні	Оформлення експозиції	2	Допуск до захисту	
					Прилюдний захист	

.ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми завдань розкриваються шляхом лекційних та практичних занять. Самостійна робота студентів спрямована на завершення практичних завдань. Зміст самостійної роботи: аналіз та систематизація зібраної інформації у період переддипломної практики, розробка авторської концепції рішення теми, виконання ескізів та оригіналів триптиху. Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є кафедральні перегляди робіт студентів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	А	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як студентам, так і викладачу. Основною умовою проведення занять зі студентами є створення доброзичливого клімату в групі, довірливих взаємовідносин між викладачем і студентами. Вітається власна думка за темою заняття, креативність студента, аргументоване відстоювання позиції та толерантне відношення до колег.

У разі відрядження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю зі студентами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтвержені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (під час композиційного пошуку рішення теми, виконанні ескізів та оригіналів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічені елементи плагіату, студент втрачає право отримати бали за виконане завдання.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Модульний перегляд	0–40
2	Модульний перегляд	0–60
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

90–100 балів («відмінно» за національною шкалою, **A** — за шкалою ECTS) може отримати студент, який в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, творчо підійшов до виконання завдань, логічно побудував і професійно виконав усі завдання, надав додаткові варіанти за відповідними темами, крім того, брав участь та переміг (посів 1–3 місце) у міжнародних або усеукраїнських конкурсах та акціях, студентських олімпіадах чи наукових конференціях з мистецтва або дизайну.

82–89 балів («добре» за національною шкалою, **B** — за шкалою ECTS) отримує студент, який добре опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.

75–81 балів («добре» за національною шкалою, **C** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в цілому добре опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.

64–74 балів («задовільно» за національною шкалою, **D** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу тощо).

60–63 балів («задовільно» за національною шкалою, **E** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).

35–59 балів («незадовільно» за національною шкалою, **FX** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем практичного та теоретичного курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань свідчать незадовільні підсумки поточного перегляду. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота для виконання усіх завдань дисципліни відповідно програми курсу і повторна перездача.

1–34 балів («незадовільно» за національною шкалою, **F** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не володіє знаннями з усіх модулів дисципліни, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевірками та не склав екзаменаційного перегляду. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента під час навчання: участь у всеукраїнських олімпіадах, художніх виставках і конкурсах, спортивних змаганнях,

волонтерській діяльності, активній роботі в органах студентського самоврядування та в якості старости групи. Максимальна кількість балів: – 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Шевченко В. Я. Композиція плаката: Навч. посіб. – 2-ге вид., доп./ Володимир Якович Шевченко. – Х.: Колорит, 2007. – 133 с.: іл.
2. L'art pour l'art./ Arbeiten fur kulturelle Institutionen./ 1994, Mendell & Oberer
3. Plakaty/Posters. Contemporary Polish Posters.- Olszanica: BOSZ, 2001.- 143 с.
4. Akademia prezentuje/Academy presents.- Warsaw: Oficyna Wydawnicza RYTM, 2006.- 168 с.
5. Grafika ze zbiorow krakowskiej ASP 1946–2006. – Krakow: Wydawnictwo im. Jana Matejki
6. Енциклопедія сучасного плакатного мистецтва екологічного спрямування «4-й Блок». – Харків: Константа, 2006. – 180 с.: іл. / VI Міжнародна триєнале екологічного плакату
7. Олег Векленко, Ольга Северіна. Каталог-альбом «4-й Блок7» / VII Міжнародна триєнале екологічного плакату / 26.04 – 3.05.2009. Харків. Україна
8. Олег Векленко. Альбом-каталог X Міжнародна триєнале плакату екологічного спрямування «4-й Блок». Харків. Україна. 20.04–20.05.2018
9. Риньке И. М. Современный плакат Латвии / Инесса Михайловна Риньке.- М.: Сов. художник, 1989. – 112 с., ил.
10. Рудер Э. Типографика : руководство по оформлению / Эмиль Рудер; [пер. с нем., послесловие и коммент. М. Жукова]. – М. : Книга, 1982. – 286 с.
11. Бабуріна Н. І. Російський плакат.- Л.: Художник, 1988
12. Ляхов В. Н. Рекламный плакат / Воля Николаевич Ляхов.- М.: Сов. художник, 1978
13. Босилков С. Болгарський плакат.- С.: Болг. художник, 1973

Допоміжна:

14. Коверга В. Киноплакаты русского авангарда / КАК.- 1998. – № 4
15. Михайлова Н. Рекламные богини Альфонса Мухи / Дизайн Аспект.- 2000.- № 2-3
16. Миклош П. Коммерческая визуальная культура / Интерпрессграфик.- 1976. – № 1
17. Шевченко В. Я. Український плакат / М.А.Д.Е.- 2001.- № 1-2. – С. 78-87
18. Kapr A., Schiller W. Gestalt und Funktion der Typografie.- Leipzig, 1977
19. Schuwer Ph. Histoire de la publicite.- Paris, 1966